

# Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори

## Информация

**Откриване / Приключване:** 04.02.2022 г. - 18.02.2022 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #6559-K

**Област на политика:** Бизнес среда

**Тип консултация:** Акт на Министерския съвет

**Вносител:** Министерство на икономиката и индустрията

**Тип вносител:** Национално

---

Целта за законопроекта е прекратяване на лошите практики в работата на дружествата за събиране на вземания като се въведат строги и ясни правила и ограничения, забраняващи натиска над гражданите, но в същото време изсветляващи работата на колекторските фирми и постигащи реален баланс между възможностите на кредиторите за търсене на задължения по законен, регулиран начин, така че да гарантират прозрачна и добросъвестна работа и категорична защита на човешките права и достойнство на потребителите.

## Отговорна институция

### Отговорна институция

**Министерство на икономиката и индустрията**

Адрес: София, гр. София, ул. Славянска № 8

Електронна поща: e-docs@mi.government.bg

## Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

## Документи

### Пакет основни документи:

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 08.04.2022](#)

[04-29\\_17.02.2022.pdf - вер. 1.0 | 17.02.2022](#)

[03-00-52\\_01-02-2022\\_1386.30г.2022 OB.docx - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

[resume popalнено 3.2..docx - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

[motivi\\_kam\\_proekt\\_na\\_zakon\\_kolektori.docx - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

[proekt\\_na\\_zakon\\_kolektori.docx - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

[RMS\\_kolektori.docx - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

[220204\\_doklad\\_MS.DOCX - вер. 1.0 | 04.02.2022](#)

---

### Консултационен документ:

---

### Справка становища:

---

## Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

**Автор:** Изправи се.БГ (18.02.2022 14:40)

Становище относно – проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори - част 5

От гражданската платформа Изправи се.БГ подкрепяме предложените текстове относно:

1. Забрана да се събират публични вземания по реда на чл.162 от ДПК (по чл.16 ал.1 от проекта на ЗСВПД).
2. Създаването на регистър към Министерството на икономиката за вписване на колекторските фирми (чл.15 от проекта на ЗСВПД)
3. Лицата, които ще се вписват в регистъра да са само юридически лица, и да имат внесен паричен капитал в размер на 500 хил. лева (чл. 15 ал. 3 от проекта

на ЗСВПД)

4. Забрана физически лица да извършват дейност по събиране на вземания, включително от банкови и небанкови финансови институции.
5. Изискванията към лицата, които управляват и работят в колекторски фирми, да нямат дела по наказателно производство, да не са осъждани (чл.15 ал.5 от проекта на ЗСВПД)
6. Лицата, които се вписват в регистъра да имат сключена застраховка „Професионална отговорност“ (чл.15 ал.4 от проекта на ЗСВПД)
7. Забрана за тормоз, принуда на потребителите (чл. 8 ал.3 от проекта на ЗСВПД)
8. Уведомяване на потребителя при прехвърляне на дълга (чл.4 ал.1 от проекта на ЗСВПД)

Уважаема г-жо министър,

Във връзка с изложеното, очакваме действия за незабавно транспониране на изискванията на Директива (ЕС)2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. с оглед въвеждане на ясни и ефективни правила към колекторските фирми и техните действия за събиране на видове задължения, включително към банкови и небанкови финансови институции, както и да бъдат обсъдени и приети предложенията ни за допълнителни законови разпоредби, които да защитават потребителите в условията на тежка икономическа и социална криза.

14.02.2022г.

С уважение,

гр. София

/Мая Манолова – Председател/

**Автор:** Изправи се.БГ (18.02.2022 14:40)

Становище относно – проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори - част 4

Като съществен пропуск на настоящата процедура за обществени консултации отчитаме, че не е публично представена цялостна предварителна оценка за въздействие, съгласно изискванията на чл.20 ал.3 т.1 от Закона за нормативните актове, както и че не са посочени мотиви, защо срокът за

предложения и становища е съкратен на 14 дни, а не е 30 дни /чл.26 ал.4 от Закона за нормативните актове/.

В допълнение на изложеното правим следните бележки и предложения към проекта на ЗСВПД, по-голямата част от които, са посочени в ЗИД към ЗЗП в 44-то, 45-то и 46-то Народно събрание:

1. Към чл. 4 ал. 1 предлагаме към задължителните реквизити към уведомлението към потребителя да се добави и разписването на информация за последиците от изтекла давност, неравноправни клаузи в договора с първоначалния кредитор и възможностите за съдебна защита.
2. Предлагаме да се създаде нов член към ЗСВПД, в който да се посочи, че е недействително по отношение на потребителя прехвърлянето на вземане към лице, което не е вписано в регистъра по чл.15 от проекта на ЗСВПД и за което потребителят не е дал съгласието си. Предлагаме да се обяви и за недействително по отношение на потребителя прехвърляне на вземане при съгласие на същия, изразено в общите условия или други принадлежности към договора, както и при уведомление за прехвърлянето, извършено от новия кредитор, включително като пълномощник на първоначалния кредитор, както и прехвърлянето на следващи кредитори.
3. В чл.7 ал.2 настояваме да отпадне ограничението в срока, в който потребителят има право да оспори вземането.
4. В общите условия на договори за доставка на обществени услуги с потребители и при публично известни общи условия / чл. 98а ал.1 , чл. 104а ал.1, чл.150 ал., чл. 183а ал.1, чл.183б ал.1 от Закона за енергетиката/ да има изрична забрана за прехвърляне на вземанията на доставчици на обществени услуги на трети лица. Обръщаме внимание, че при ползването на услуги чрез публично известни общи условия, потребителите нямат сключени потребителски договори с доставчиците на съответната услуга. Считаме, че този въпрос трябва изрично да бъде уреден в новия закон, за да не се допуска тълкуването му във вреда на интересите на потребителите.
5. В чл. 11 ал.1 предлагаме да се направи изменение, като се посочи, че вътрешните процедури на вписаните лица по чл.15 от проекта на ЗСВПД предварително се одобряват от Комисията за защита на потребителите и се представят пред Министерството на икономиката и индустрията при тяхната регистрация. Всяка последваща промяна на вътрешните процедури трябва предварително да се одобрява от Комисията за защита на потребителите и да се вписва в регистъра.
6. Към чл.15 да се създаде нова алинея като се включи изискване към лицата, които се вписват, да имат интернет страница, като на нея да има информация за пощенски и електронен адрес за кореспонденция и контакти, обявено работно време, адреси и телефони на офисите си в страната, номера на безплатни телефони и други.
7. Предлагаме да се създаде нов член, в който да се определят правилата за достъп на лицата вписани в регистъра по чл.15 от ЗСВПД, до Централния кредитен регистър.

8. Предлагаме в Допълнителните разпоредби на закона да се дадат определения за:

- „потребителски договор“ – когато една от страните по договора е физическо лице;
- „обществени услуги“ - това са образователна, здравна, социална, водоснабдителна, канализационна, топлоснабдителна, електроснабдителна, пощенска и телекомуникационна за задоволяване на обществени потребности.

9. Предлагаме в Преходните и Заключителни разпоредби да се създаде нов параграф, като се определи в какъв срок и по каква процедура ще бъдат приключени заварените производства по събиране на вземанията по потребителски договори след датата на влизане в сила на закона. Настояваме правилата в закона да бъдат приложими и към незавършените производства.

**Автор:** Изправи се.БГ (18.02.2022 14:39)

Становище относно – проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори - част 3

Към трите законопроекта има приложени мотиви и предварителна оценка за въздействие, каквито са изискванията на нормативната уредба. Законопроектите, внесени в 45-ия и 46-ия парламент, са публично достъпни на интернет страницата на Народното събрание и всяка заинтересована страна може да се запознае с тях.

От гражданска платформа Изправи се.БГ сме категорични, че е крайно наложително приемането на закон, който да защити правата и интересите на потребителите при събирането на вземания от колекторски фирми и да наложи ясни правила в дейността на събирачите на дългове.

В предложения законопроект намираме съществени пропуски по отношение ефективната защита на потребителите. В допълнение към вече посочените по отношение обхвата на закона критики за изключването на банките, небанковите финансови институции, както и регламентирането на възможността колекторски фирми да се използват за събиране на вземания за обществени услуги, считаме, че:

1. Изкупуването на дълг или прехвърляне обслужването на вземане на друг кредитор следва да се случва само след изричното писмено съгласие на потребителя в потребителския договор.
2. Считаме, че съгласието следва да включва и конкретния колектор, по отношение на който потребителят се съгласява да бъде прехвалено задължението му в случай на неизпълнение на договора.
3. Последващо препродаване на дълг или ново прехвърляне на задължение към трети, четвърти, пети колектор следва да бъде забранено.
4. Преди прехвърляне на вземането към колектор, на потребителя трябва да му бъде дадена възможност да изплати доброволно задължението си на

стойността, на която то се продава на новия кредитор.

5. Възражението на потребител по отношение на размера или основанието на вземане, спиращо изпълнението, трябва да бъде разгледано от съд, а не само от посочен (създаден) от колектора орган за алтернативно решаване на потребителски спорове.
6. При системни нарушения от страна на колекторска фирма заличаването ѝ от регистъра, респективно отнемане на възможността същата да събира вземания от потребители, следва да се случва служебно и да се изпълнява в регламентирани кратки, оперативни срокове.
7. За съществени нарушения от колекторска фирма (например неспазване на забраната за притесняване на потребителя и на неговите близки или продължаващи действия по събиране въпреки заявено възражение от потребителя) санкцията следва да бъде съществена и определена като процент от оборота на колекторската фирма за предходната година, за да има възпиращ ефект.

**Автор:** Изправи се.БГ (18.02.2022 14:38)

Становище относно – проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори - част 2

Обяснението, че изключването на събирането на дългове към банки и небанкови финансови институции е заради приетата Директива (ЕС)2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. относно лицата, обслужващи кредити и купувачи на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС е абсолютно неприемливо. Напротив, с приемането на тази директива и Европейският парламент, и Съветът акцентират върху необходимостта от създаване на регулация относно лицата, обслужващи кредити и купувачи на кредити и задължава държавите – членки да приведат в съответствие с директивата националното си законодателство. От друга страна цитираната директива определя минимални стандарти за регулация на колекторските фирми, което дава възможност на държавите – членки да въведат и допълнителни регулации в защита на потребителите. Това задължава правителството да започне процедура по транспониране на директивата, за което настояваме и от Изправи се.БГ. В противен случай, колекторски фирми, когато събират дългове, например, към телекоми и ВиК-та ще следват ограниченията на закона, а когато събират дългове към банки и фирми за бързи кредити ще работят без никакви ограничения.

По данни на Асоциацията за управление на вземания /АУВ/ в България през 2018 г. колекторите са събирали вземания от граждани на обща стойност 1 418 млн. лева при среден размер на дълга 1161 лева, като това са общо общо 1 221 227 случая. През 2019 г. средният размер на изкупения дълг е бил 767 лева, а през 2020 г. се е увеличил на 792 лева. През 2020 г. най-голям е делът, измерен на база стойност на възложения дълг, на АУВ от банките в размер на 44%, след това от небанковите финансови институции 28%, мобилните оператори 16%, застрахователните компании 4%, търговските дружества извършващи комунални

услуги 2 %, лизингови компании 1% и други 5%.

От друга страна намираме за нецелесъобразно и в ущърб на интереса на потребителите да бъде разрешено на доставчици на обществени услуги да прибегват до колекторски фирми като им продават или предават за управление вземания на своите потребители. Доставчиците на обществени услуги – топлофикации, ВиК-та, ЕРП-та, телекоми са в позиция на естествени монополи и работят при ограничена или липсваща конкуренция.

Обръщаме внимание, че за конкретни разпоредби за спиране произвола на колекторските фирми могат да се използват още по-активно внесените законопроекти в три последователни Народни събрания:

1. На 1 юни 2020 г. от гражданската платформа Изправи се.БГ внесохме в 44-тото Народно събрание и в Министерски съвет писмо с приложен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, с цел регламентиране дейността на дружествата за събиране на вземания по потребителски договори и спиране на тормоза, който осъществяват върху потребителите.
2. На 20 април 2021 г. с вх. № 154-01-35/20.04.2021 г. народни представители от Парламентарната група „Изправи се! Мутри вън!“ внесоха в 45-то Народно събрание Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/ с цел регламентиране дейността на дружествата за събиране на вземания по потребителски договори и спиране на тормоза, който осъществяват върху потребителите.
3. На 6 август 2021 г. с вх. № 46- 154-01-29/06.08.2021г. народни представители от Парламентарната група „Изправи се.БГ! Ние идваме!“ отново внесоха в 46-то Народно събрание същия ЗИД на ЗЗП, посочен в т.1 от настоящото становище.

**Автор:** Изправи се.БГ (18.02.2022 14:35)

Становище относно – проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори

Във връзка с провежданата процедура на обществени консултации относно проект на Закон за събиране на вземания по потребителски договори /ЗСВПД/ от гражданска платформа Изправи се.БГ изразяваме следното становище:

Представеният Закон за събиране на вземания по потребителски договори в този му вид не изпълнява поставените му основни цели за въвеждане на правила и контрол върху колекторските фирми и прекратяване на злоупотребите им по отношение на потребителите. От регулацията на закона е изключена дейността на колекторските фирми по събиране на дългове към банки и небанкови финансови институции. Дълговете към банки и фирми за бързи кредити представляват над 70% от стойността на всички вземания, събирани от колекторски фирми. По този начин най-многобройните и най-големите по размер задължения се изключват от обхвата на закона. За потребителите, към

които се претендират дългове към банки и фирми за бързи кредити, не се предвижда никаква защита, а текстовете на закона се отнасят основно до събирането на задължения към дружества предоставящи обществени услуги (топлофикации, ЕРП-та, ВиК-та, мобилни оператори). В този смисъл проектозаконът вместо в защита на потребителите е в услуга на банките и фирмите за бързи кредити, които и след приемането му ще продължат да не се подчиняват на никакви правила.

**Автор:** Борислава Христова (17.02.2022 16:10)

Становище на АД Христова и Петрова

Проектът цели да уреди законодателно **две напълно различни дейности** - събиране на просрочени вземания от името и за сметка на кредитор и финансовата дейност по изкупуване на вземания (цесии). Само големите колектори, които оперират на българския пазар извършват и двете дейности, като част от портфолиото на услугите, които предоставят, но това не следва да мотивира вносителя да ги обедини уредбата в един нормативен акт. Следва да се вземе предвид, че **тези две дейности могат да се извършват напълно самостоятелно и няма основание за подобно законодателно обединяване**. Ефектът от този подход е, че и двата бизнес модела се **предоставят само на големите колекторски фирми**, които именно са източник на порочните практики при събирането на вземания.

Считаме, че **разпоредбата на чл. 3 от проекта е противоконституционна**. Последниците от това законодателно решение се изразяват в това, че само големите колекторски компании ще имат право да изкупуват вземания и съответно да ги препродават помежду си. По този начин се нарушава принципът за свободата на договарянето. Автономията на волята и свободата на договаряне са основни конституционни свободи (чл. 19, ал. 1 и 2 от Конституцията на Република България). Зачитането им е задължително не само за частно-правните субекти, но и за държавните органи. Търговците и физическите лица имат право да сключват сделки, с когото сметнат за необходимо. Подобно ограничение на тези права чрез въвеждане на регулаторен режим не намира нито житейска, нито икономическа логика. **На практика се създава монопол в полза на група големи компании.**

**В контекста на чл. 4 от проекта, ако се търси наистина защита на интересите на потребителя, обаче, законът следва да възприеме друг подход - тези 14 дни да не са срок за изпълнение, а т.нар. „право на първо предложение” - в рамките на 14 дневния срок потребителят да има право да купи дълга срещу себе си на същата цена, на която предишният кредитор е бил готов да го продаде на трето лице. И само ако не го стори цесията да влиза в сила.** Такова законодателно решение не накърнява интересите на първоначалния кредитор. В същото време то е **от огромна полза за потребителя.**



С проекта се въвеждат изисквания за регистрацията на дружествата за събиране на вземания. Изразяваме притесненията си, че подобни изисквания ще доведат до ограничаване на пазара до вече утвърдилите се в него големи играчи. Вероятно е да се ограничи и конкуренцията между тях и да се стигне до нарушаване на свободната стопанска инициатива. Подобна бариера за навлизане на нови участници на пазара ще бъде трудно преодолима, освен ако не навлиза някое чуждестранно дружество или не се пренасочат български капитали от друг бизнес към такава дейност. **Тези бариери са поставени без предварителен анализ от страна на КЗК** за тяхното съответствие с антимонополните правила.

Важно е и да се даде определение на „дейности по управление и обслужване на вземания“ и да се държи сметка за това, че основна част от тези дейности представляват защита на правата на кредиторите. В този смисъл основната част от дейностите по управление и обслужване на вземания **е включена в предмета на адвокатската професия. В тази връзка правим две алтернативни предложения:**

1. **Колекторските компании да имат право да извършват само дейности по изкупуване на вземания.** КЗП, КФН или БНБ да регулират именно тази финансова дейност, **включително това да бъде съобразено при транспонирането на Директива (ЕС) 2021/2167** на ЕП и на Съвета. От друга страна, **управляването и обслужването на вземания от името на кредитор - защитата на правата и законните интереси на при събирането на просрочени вземания, което е типична адвокатска дейност, да се извършва само от адвокати или адвокатски съдружия/дружества, по смисъла на ЗА, и дейността да се регулира от органите на адвокатурата, при спазване на Етичния ѝ кодекс.**
2. Да бъде законово установено, че и субекти, извън посочените в ЗА, могат да извършват дейности по управление и обслужване на вземания (т.нар. колекторски компании – търговски дружества). Тези лица следва да спазват Етичния кодекс на адвоката и при виновно неизпълнение на задълженията по него да носят дисциплинарна отговорност по Глава тринадесета от ЗА, с отчитане на съответните различия. В този случай, би било по-разумно, регулаторният (регистрационен) режим да се администрира от органите на адвокатурата, в съответствие със ЗА и при следване на същия вече действащ Етичен кодекс.

**Автор:** Десислава Цветкова (17.02.2022 14:36)

Становище на Адвокатско дружество "Попов, Арнаудов и партньори"

Нелоялните практики в процеса по събиране на вземания от т.нар. колекторски дружества отдавна се посочват като проблем от различни организации за защита на потребителите, както и от омбудсмана. Предвид увеличаващия се пазарен дял на колекторските компании е необходим специален закон, който да регламентира тази дейност. Следва да се има предвид, обаче, че услугите по събиране на вземания се предоставят и от други лица, извън сектора на колекторските фирми.

Голяма част от тези дейности са традиционно присъщи на адвокатската професия и когато се осъществяват в рамките ѝ не демонстрират така описаните проблеми и нелоялни практики, защото тогава това се прави при стриктно спазване на Закона за адвокатурата, действащ от много години Етичен кодекс и добре функционираща система за дисциплинарна отговорност, подплатена и със съдебен контрол.

**Считаме, че по-добър законодателен подход би бил едновременно с въвеждането на *Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС да се уредят и отношения, свързани със събирането на вземания по потребителски договори.***

Едновременната регулация на събирането на финансови и нефинансови вземания по потребителски договори – с един цялостен нормативен акт, ще позволи да се реши еднозначно въпроса за новия регистрационен режим, който се въвежда с проекта. Приемането на Закона за събиране на вземания по потребителски договори ще доведе до ситуация някои от дружествата в сектора, които и в момента отговарят на определени изисквания и са вписани в поддържания от БНБ регистър на небанковите финансови институции по чл. 3а ЗКИ, да се впишат и в нов регистър, воден от Министерството на икономиката и индустрията. Вписването на едни и същи субекти в поне 2 регистъра със сходна цел **увеличава административната тежест** както за вписваните субекти, така и за водещите регистрите, а не на последно място може да обърка и гражданите, когато се опитат да установят кой и за какво в кой регистър е вписан.

В случай че вносителят не възприеме изложените аргументи, предлагаме да се въведат изменения в текстовете на чл. 2 и чл. 12, ал. 1 и от законопроекта. **С предложените корекции се предотвратяват всякакви опасения, че новите разпоредби биха довели до ограничения в регламентираната със специални и изрични закони дейност на адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители и техните обединения - ограничения, които биха противоречили както на българските Конституция и закони, така и на норми на ЕС, включително - на споменатата вече Директива и на съображенията към нея.**

Предлагаме да се въведе задължение за първоначалния кредитор да предложи първо на длъжника възможността да изкупи дълга си при същите ценови условия, които се дават на купувачите на вземания или поне да не му бъде забранявано да продаде дълга именно на длъжника, а не на колектори. **Много по-изгодно за длъжника е сам да купи дълга срещу себе си за такава цена или да помоли свой близък или роднина да купи дълга на тази цена, а те да уредят отношенията си когато длъжникът има финансова възможност за това.** Освен това, по този начин **съпруга недлъжник ще има възможност да защити още на този етап собствения си правен интерес, като изкупи дълга на своя съпруг (на цена 10-20% от непогасеното задължение) и предотврати бъдещо принудително изпълнение срещу вещи, притежавани в режим на съпружеска имуществена общност.** Същото важи и за лица, които притежават съсобствени вещи с длъжника.

Изричната регламентация на въведените забрани („използването на тормоз, принуда, включително използването на физическа сила или на заплаха или на обида) **оставя впечатление, че до момента тези действия са били разрешени или пък - че стават разрешени за всички случаи извън изричния обхват на този закон, който ги забранява.** В българското законодателство вече съществуват защитни механизми срещу подобно противоправно или престъпно поведение и при необходимост те могат да бъдат задействани.

При обсъждането на проекта е добре също така да се обмисли дали решаването на проблемите в отношенията между длъжниците и колекторските фирми да не бъде разглеждано и в контекста на въвеждането на процедура за личен фалит.

**Пълният вариант на становището, както и конкретните предложения за изменение на разпоредби на законопроекта, може да прочетете на следния линк:**

<https://popovarnaudov.bg/statii/stanovishte-otnosno-proekt-na-zakon-za-sabirane-na-vzemaniya-po-potrebitelski-dogovori/>

**Автор:** A1 Bulgaria (16.02.2022 15:48)

Становище на „А1 България“ ЕАД по Проекта на Закон за събиране на вземания по потребителски договори

**По предложения текст с чл. 6 от Проекта, предлагаме следната редакция:**

*„Чл. 6. Новият кредитор или купувачът на вземане, при когото се намират документите, които установяват и са във връзка с вземането, е длъжен при писмено искане от потребителя да му предаде копия от документите.“*

Съгласно Закона за задълженията и договорите, предишният кредитор е длъжен да предаде документите на новия кредитор. В изпълнение на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, в първоначалния кредитор не се очаква да се намират документи: *„Предишният кредитор е длъжен да съобщи на длъжника прехвърлянето и да предаде на новия кредитор намиращите се у него документи, които установяват вземането, както и да му потвърди писмено станалото прехвърляне.“*

Наличието на документите и в първоначалния кредитор застрашава правния ред, тъй като може да доведе до недобросъвестно поведение от същия и извършване на опити за получаване на недължимо изпълнение, снабдяване с изпълнителен лист и/или използване на други законови механизми. Възможно е новият кредитор изобщо да не разбере (например при образуване на заповедно производство по реда на ГПК, същият не е страна и няма как да възрази за наличието на цесия) и следователно законовите му интереси ще бъдат значително накърнени.

Предложенията за изменения целят да се приведе Проектът в съответствие с фактическото положение и да отговори в пълна степен на обществените отношения в областта.

Надяваме се че предложенията ни ще бъдат разгледани и приети. Оставаме на разположение за обсъждане.

С уважение,

екипът на "А1 България" ЕАД

**Автор:** A1 Bulgaria (16.02.2022 15:47)

Становище на „А1 България“ ЕАД по Проекта на Закон за събиране на вземания по потребителски договори

## **Ал. 2 на чл. 4 от Проекта да отпадне**

### **Мотиви за предложението:**

Така предложеният текста на алинея втора поражда неясноти и противоречия.

На първо място, не става ясно чия банкова сметка трябва да се посочи и на кое лице следва да плати длъжникът.

От наличието на последното изречение, само би могло да се предположи, че това е възможно да бъде старият кредитор. В хипотезата на уреждане на обществени отношения между различни икономически групи, една от които се ползва със специална законова закрила, а именно потребителят, не е допустимо приемането на законова разпоредба, даваща толкова широко поле за тълкуване, съответно и практическо прилагане.

От друга страна, прехвърлянето на вземания е уредено в Закона за задълженията и договорите, като съгласно чл. 99, ал. 4 от същия: *„Прехвърлянето има действие спрямо третите лица и спрямо длъжника от деня, когато то бъде съобщено на последния от предишния кредитор.“*

Следователно, с въвеждането на цитирания текст на ал. 2 на чл. 4 от Проекта, се създава противоречие с друга законова разпоредба, която е част от закон, приет още през 1950 г. и действаща без изменения до настоящия момент. Това, от своя страна ще доведе до наличието на множество противоречива практика в правоприлагането, а от там и до накърняване интереса на крайния потребител, каквото именно се стреми да избегне настоящият законопроект.

На следващо място, при сбъдване на условно предвидената възможност за „доброволно изпълнение“, а именно плащането на кредитор (казваме само кредитор, тъй като не е ясно дали потребителят няма да бъде подведен и/или объркан и да плати не на когото трябва), договорът за прехвърляне на вземането, няма да произведе действие за потребителя. Така ще се стигне до частична относителна недействителност, само по отношение на потребителя. Но, тъй като законовата разпоредба не урежда последиците, касаещи споразумението между стария и новия кредитор, е възможно да възникнат значителни имуществени

загуби и за двамата кредитори или за всички кредитори, при евентуално последващо прехвърляне.

Възможно е, да възникне необходимостта от изпращане на още едно уведомление – за вече реално извършено прехвърляне. Осъществяването на такава формализирана кореспонденция, води до възникване на допълнителни разходи, но по-същественото е, че забавя значително процеса по събиране на реално дължими за кредитора суми. Следователно противоречивият текст ще доведе до накърняване интереса на добросъвестния кредитор, в следствие на недобросъвестното поведение на неговия длъжник, изразяващо се в значителна забава в плащането. Възможно е дори, да се стигне и до погасяване по давност на тези задължения, поради дългото проточване на процеса с няколко уведомявания.

**Автор:** A1 Bulgaria (16.02.2022 15:46)

Становище на „А1 България“ ЕАД по Проекта на Закон за събиране на вземания по потребителски договори

**1. По предложения текст с чл. 4 от Проекта, предлагаме следните редакции:**

- **Ал. 1 да се промени, като същият придобие следния текст: „(1) За извършеното прехвърляне на вземанията първоначалният кредитор уведомява потребителя. В уведомлението кредиторът посочва размера на вземането, неговото основание, както и лицето, на което е прехвърлено вземането.“**

**Мотиви за предложението:** На първо място считаме, че изискването за посочване на погасени до момента суми е излишно и по този начин утежняващо целия процес, като затрудняващо всички участващи лица. При прехвърлянето на един дълг, той се прехвърля с неговия актуален размер именно към момента на прехвърлянето.

Най-съществената част от информацията, която следва да получи потребителят, е какъв е размерът на оставащия дълг. Посочването и детайлното изброяване на вече погасените задължения би създавало неминуемо допълнително объркване в потребителя относно реалният размер на дължимите суми към кредитора.

На следващо място, становището ни е, че посочването на датата, на която е настъпила изискуемостта на задължението, също следва да отпадне от задължителните реквизити на уведомлението към потребителя.

Чл. 99 от Закона за задълженията и договорите (Попр. ДВ. бр.2 от 5 декември 1950г., обн. ДВ. бр.275 от 22 ноември 1950г.)- „ЗЗД“, предвижда възможност за кредитора да прехвърли свое вземане. За да е действителен договорът за цесия, необходимо условие е правата, придобити от цесията, да са действителни, т.е. прехвърлените вземания трябва да съществуват. Законът не предвижда изискване

за настъпила изискуемост на вземане. „Потребителски договор“ е понятие, за което няма легална дефиниция. Определящо за квалификацията на един договор като потребителски е качеството на страните – от страна търговец, действащ в рамките на търговската (професионалната си дейност), а от друга страна – физическо лице, което „действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност“. Тъй като липсват специални разпоредби, по отношение на изискуемостта на задълженията са приложими общите разпоредби. ЗЗД предвижда различни хипотези за изпълнението, като включително задължението може да е без срок (чл. 69 от ЗЗД), както и срокът може да уговорен в полза на длъжника (чл. 70 от ЗЗД). В този смисъл въвеждане на изискване за посочване на (настъпила) изискуемост е в противоречие със ЗЗД, изразяващо се в ограничение на свободата на договаряне.

**Автор:** Иван Иванов (15.02.2022 15:11)

Минималният капитал

Защо трябва да има минимален капитал за дружества, които само обслужват вземания? Това означава, че тези 500 000 ще седят някъде и ще се плаща такса наличност в банката и няма да бъдат ползвани от дружеството, защото то не изкупува вземания. Трябва да се раздели на две - тези, които купуват и тези, които само обработват. Нека има някакъв минимален праг на капитал, но той да бъде адекватен 50 - 100 000 лв. Иначе монополизирате пазара и прекратявате възможността за навлизане на нови играчи на пазар, който така или иначе отхвърля играчи, които не спазват правилата. Никой би използвал услуги на колектор, който не спазва критериите за коректно поведение и начин на работа, защото кредитора носи репутационния риск.

**Автор:** Vladimir Blagoev (14.02.2022 13:55)

кРони Нинова (крони- кронизъм) лобистки и неадекватен закон

Закона е лобистки списан.....и е напълно неадекватен! Нищо ново от кРони Нинова (крони - кронизъм)!!!

**Не е работа на** Министерството на икономиката и индустрията, **Централната банка да води регистри на финансовите компании нито на КЗП да се занимава с финансови посредници описано в чл 15! Трява и е крайно време да се разшири дейността на КФН и всички да се регистрират, както и да се надзирават и проверяват от тях, защото по същество това е финансова дейност. Определянето на мин изискван капитал е неадекватно и защитава статуквото - в голямата си част мутри по същество към момента!!! Има практиката някои колекторски компании да са специализирани в обслужване на сецифични и малки дългове или в посредничество на банки, за което не е необходим мин капитал! Т.е. лобизъм на кОрни Нинова (кронита- кронизъм)!!!!**

**Относно: "Чл. 10.** (1) Новият кредитор няма право да иска от потребителя каквото и да е плащане, различно от дължимото според договора на потребителя с първоначалния кредитор." Абсолютно неприемливо!!! Колекторската компания, която ѝ е цесирано вземането и вече е нейно, може да поиска да е по ниско плащане с цел уреждане на дълга, а с това се ограничава и предпазва по закон от Нинова... ! Но не и по високо. И да, лихви и други отежняващи дълга не трябва да има право Колекторската фирма!!! Тя има за цел да събира дълг, а не да го увеличава!!!

Въобще закона супер слаб и неадекватен, и е за лобизъм и установяване на статуквото..... кРонелия Нинова (крони - кронизъм)!!!!

**Автор:** Асоциация за защита на потребителите Майорски (14.02.2022 11:35)

Предложение за въвеждане на "доброволно изпълнение"

Асоциацията за защита на потребителите поставя още на вниманието на българското правителство въвеждането на „Доброволното изпълнение“ като реална мярка за възпиране на тормоза на колекторските фирми вместо лобисткото предложение наречено „Закон за събиране на вземания по потребителски договори“. Процедурата ще спести на длъжниците плащането на съдебни разноски, начислени неясни такси и лихви, а на кредиторите време и ресурси и съдебни процедури. По същество тя дава възможност на кредитора по законов начин да призове длъжника за уреждане на дълга. Поканата за доброволно изпълнение ще уведомява длъжника, че не е осъден и може да плати доброволно в 14-дневен срок, ако признава задължението. В нея ще има и предупреждение, че при неизпълнение, кредиторът може да упражни правата си по съдебен ред. Длъжникът ще получава и копие от документа, удостоверяващ вземането. Ако длъжникът не плати до два месеца или не се постигне споразумение за погасителен план, процедурата се прекратява. Това ще става и ако той оспори писмено вземането.

„Доброволното изпълнение“ ще подпомогне и усилията за реформа на съдебната система като облекчи натоварените съдилища и ускори сроковете по делата. Тази мярка се базира на успешния европейски опит и практики.

Припомняме, че „Доброволното изпълнение“ беше гласувано на първо четене в 44-тото Народно събрание, въпреки саботажа в правна комисия, в който участваха активно депутати от БСП. Най-големите противници на тази мярка са именно колекторските фирми, които днес радушно подкрепят предложението на вицепремиера Корнелия Нинова, а тя шумно обяви, че уж ще ги възпре. По-задълбоченият прочит на внесения по нейна инициатива проект на „Закон за събиране на вземания по потребителски договори“ показва, че той урежда единствено вземания за комунални услуги. От него са изключени банковите кредити, които представляват основния дял от събиранията на колекторските

фирми. В същото време „Доброволното изпълнение“, което може да се уреди **САМО** с редакция на чл. 428а в ГКП, е инструмент за справяне с малки задължения.

Важно е да се отбележи, че доброволното изпълнение няма принуда и психически тормоз. Безплатно е за длъжниците и им позволява да разсрочат дълговете си. Те са максимално защитени, за разлика от положението, в което ще бъдат поставени по силата на законопроекта, предложен от вицеприемра Корнелия Нинова. С него те на практика ще бъдат оставени в ръцете на фирми, които безмилостно преследват максимална печалба.

Изкупените от фирмите за събиране на заеми банкови кредити надхвърлят 1 милиард лв. за последните две години, като тази тенденция по прогнози на АЗП ще се увеличи. Причината за това е фактът, че така търговските банки бързо се изчистват от т. нар. токсични кредитни портфейли, които имат пряко въздействие върху кредитния им рейтинг и оценките на Европейската централна банка.

АЗП настоява правителството да проучи внимателно собственото си предложение за законопроект и това за въвеждане на Доброволното изпълнение като извърши безпристрастен сравнителен анализ.

С уважение,

Пейо Майорски, председател

Асоциация за защита на потребителите

Телефон за връзка: 0888 034 807

E-mail: [press.potrebite.libg@gmail.com](mailto:press.potrebite.libg@gmail.com)

**Автор:** Асоциация за защита на потребителите Майорски (14.02.2022 11:34)

Становище на Асоциацията за защита на потребителите

Във връзка с проекта на Закон за събиране на вземания по потребителски договори, Асоциацията за защита на потребителите е силно възмутена от подготвения акт. Той не възпира тормоза над потребителите. Превръща тези фирми в монополисти и ограничава стопанската дейност. Заглавието на предложения документ – „Закон за събиране на вземания по потребителски договори“, ясно подсказва, че не става въпрос за урегулиране на дейността на колекторските фирми, а основно комунални задължения. В чл. 2 ясно е записано, че „Този закон не се прилага за договорите с потребители, попадащи в обхвата на Директива (ЕС) 2021/2167 директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС“. Това са основно ипотечни и потребителски банкови кредити и задължения, които представляват основния дял от изкупените от колекторски фирми вземания.



Обръщаме внимание, че България е задължена по силата на членството си в ЕС да транспонира всяка директива в националното законодателство. Това поставя въпроса защо вносителят на проекта - Министерски съвет, по инициатива на вицепремиера Нинова, не е предложила вариант, който да урежда в цялост колекторската дейност, а не само дребни части от нея (основно сметки за телефон, парно, вода и др.).

Припомняме, че по официални данни в България миналата година една банка продаде пакет вземания в размер на над 433 милиона евро, който беше изкупен от една единствена колекторска форма. През 2019 г. са продадени от друга банка кредити на стойност 350 млн. лв. отново платени само от една колекторска компания.

Чрез чл. 3 и чл. 5 в законопроекта се дават правомощия на колекторите, които ги превръщат в монополисти на вторичния пазар за дългове. Така например потребителите и техните близки няма да имат право да изкупят задължението на по-ниската цена, на която кредиторът ще продаде на колектора. Това на практика е в колизия със свободната стопанска инициатива, гарантирана в чл. 19 от Конституцията ни.

Чл. 8 не забранява на представители на компаниите за събиране на вземания да подвеждат потребителите като ги заплашват с институции, подвеждаща информация и неверни твърдения за предприети действия.

Асоциацията за защита на потребителите настоява законопроектът да покрива напълно дейността на колекторските фирми и да е насочен към цялостно регулиране на дейността им. В тази връзка ръководството на АЗП ще настоява за среща с премиера, на която да представи визията си за изчерпателен закон, задържащ следните елементи, липсващи в инициативата на Нинова:

Длъжниците да имат право по всяко време да оспорят дълга (а не само в 3 месечен срок както е посочено в чл. 7, ал. 2 от законопроекта) и това оспорване да води до незабавно прекратяване действията по събиране. Все пак трябва да се има предвид, че по дефиниция става въпрос за несъдебно потвърдени притежания и за действия не на органи по изпълнението;

Колекторите да изкупуват дългове след като длъжниците бъдат уведомени и им бъде предложено да го изкупят на същата цена;

Да се въведе условие, когато давността е изтекла, длъжникът да може да възрази;

Тази дейност да не се монополизира като се даде право само на колекторските фирми да я извършват. (В момента тя се извършва и от адвокатски кантори);

Достъпът на тези фирми до ЦКР също да бъде регламентиран;

Лицензионен режим;

Да се регламентира прехвърлянето на дълг, за да не се стига до случаи, като този в Средец, където две фирми стигнаха до стрелба за дълг от 140 лв.;

Да може по всяко време длъжникът да заяви, че желае да преустановят да го притесняват и те да са длъжни да спрат моментално.

**Автор:** Ясен Кръстев (07.02.2022 11:47)

Предложение за пресичане на конкретно заобикаляне на закона, което се практикува от т. н. колектори.

Необходимо е със закона **да се пресече конкретно заобикаляне на закона, което се практикува от т. н. колектори.**

Ясно е, че най-големият проблем на тези търговци са загубените дела от потребители, които се защитават в съда. **Голям разход за колекторите са разноските, които следва да плащат по загубените дела.** (същият е още по - значим след натоварването на съда да следи служебно за неравноправни клаузи и да отказва издаване на заповеди за изпълнение при налиие на такива).

Този потенциален риск колекторите "елиминират" чрез **заобикаляне на закона и използване на законни похвати, за постигане на незаконосъобразна цел - увреждане на интересите на кредиторите на колектора** (предимно физически лица, които са се защитили успешно от претенциите на колектора, като са сторили немалки разходи за правна защита).

Така например се използват фиктивни повторни цесии - персонална симулация - с нарочно учредено от колектора юридическо лице (сламен човек), което няма никакво имущество, върху което да бъде успешно реализирано принудително изпълнение.

Сламеният човек получава вземанията си по нарочно учредена адвокатска сметка, която практически не подлежи на запориране. (Тази банкова сметка се посочва от заявителя по заповедното производство за надлежно доброволно изпълнение от длъжника, без да се посочва изрично, че същата не е открита на името на "колектора - кредитор"). Единственият възможен друг вариант за изпълнение е заповед за вземанията на "сламения човек" от трети лица - негови длъжници, който вариант е особено труден заради липсата на достъпен регистър на кредиторите по принудително изпълнение. Какъвто регистър има например за всички длъжници.

Предлагам Ви това заобикаляне на закона да бъде пресечено de lege ferenda, **като се предвиди разпоредба задължаваща лицата упражняващи дейност като "колектори" да получават вземанията си от тази дейност по банков път.**

## История

**Начало на обществената консултация - 04.02.2022**

**Приключване на консултацията - 18.02.2022**

**Справка за получените предложения**

Справка или съобщение.

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---